

Komentář k interaktivní mapě s odborným obsahem

Kateřina BROŽOVÁ a kol. (Daniela COGANOVÁ, Olga HÁJKOVÁ, Stanislav HOLUBEC, Václava HORČÁKOVÁ, Sandra KREISSLOVÁ, Jiří LOUDA, Jiří NEMEŠKAL, Tamara NOVÁKOVÁ, Jan PANUŠ, Jan SLAVÍČEK, Pavel ZAHRADNÍK). *Relevantní sbírky corcontic v Evropě*.¹

Interaktivní mapa s odborným obsahem zobrazuje instituce, ve kterých jsou uložena významná corcontica, tj. prameny k dějinám Krkonoš ve 20. století. Tyto instituce třídí podle řady kritérií, zobrazuje jejich polohu na mapě a přináší k nim komentář autorského týmu o uložených pramenech. Instituce se nachází převážně v České republice, ale také v Evropě, a dokonce i ve Spojených státech amerických. Přináší tak potenciálním badatelům a zájemcům základní informaci o povaze uložených pramenů tak, aby mohli více času a úsilí věnovat samotné heuristice svého výzkumu.

Geografické vymezení

Mapa pracuje s územím Krkonoš tak, jak je definováno projektem Prameny Krkonoš, s jehož podporou vznikla. Krkonoše jsou tedy chápány jako území celkem osmi soudních okresů z roku 1946 (soudní okresy Maršov, Žacléř, Trutnov, Vrchlabí, Hostinné, Rokytnice nad Jizerou, Jilemnice a Vysoké nad Jizerou, patřící do třech tzv. malých okresů, které rámcově definují tři svébytné a historicky rozdílné části Krkonoš: východní, střední a západní², do metodiky není zahrnut soudní okres Úpice, který žádnou svou částí do Krkonoš nespadá). Autorský tým si je vědom toho, že zmíněná oblast zahrnuje jak území hor, tak i podhůří, a že region Krkonoš lze geograficky definovat i značně odlišně. Pro účely mapy *Relevantní sbírky corcontic v Evropě* však arbitrárně toto území vymezuje v souladu se zadáním projektu.

Filtrování institucí

Instituce jsou filtrovány podle kritérií zahrnujících jak povahu samotné instituce (typ instituce, geografické zaměření), tak i charakteristiku uchovávaných pramenů, které se týkají historie Krkonoš (množství corcontic, zpracovanost corcontic, význam corcontic, typ pramenů). Podle jednotlivých filtrů jsou instituce kategorizovány následovně:

- Typ instituce: Archivy, knihovny, muzea, odborné ústavy, soukromé sbírky, spolky, státní úřady a vědecké instituce. Jsou rozlišeny podle povahy dané instituce.
- Záběr fondů: Centrální a regionální. Jsou rozlišeny buď podle své působnosti nebo podle provenience uchovávaných corcontic.
- Vlastnictví corcontic: Soukromá a institucionální. Rozlišení vychází z povahy držitelské instituce.
- Rozsah fondů: Malé, střední a velké množství. Rozlišením je množství uchovávaných pramenů.

¹ Mapa vznikla na pracovištích Historického Akademie věd České republiky v Praze, v.v.i. a Univerzity Karlovy, Matematicko-fyzikální fakulty v rámci programu na podporu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI II) Ministerstva kultury České republiky, projektu č. DG20P02OVV010 „Prameny Krkonoš. Vývoj systému evidence, zpracování a prezentace pramenů k historii a kultuře Krkonoš a jeho využití ve výzkumu a edukaci“.

² Argumentace k tomuto dalšímu dělení Krkonoš na tři subregiony je dílčím výstupem projektu Prameny Krkonoš. Základní teze byly představeny na vědecké konferenci Prameny Krkonoš 15. 9. – 16. 9. 2021 ve Vrchlabí členy řešitelského týmu Pavlem Zahradníkem a Jiřím Loudou.

- Úroveň zpracování: Zpracováno, částečně zpracováno a nezpracováno. Rozlišení je podle stupně zpracovanosti sbírky/fondu/materiálu.
- Význam corcontic: malý, střední a velký význam. Rozlišení vyplývá ze znalostí autorského týmu na základě projektového výzkumu o povaze uložených pramenů.
- Fondy a sbírky: Knihovní fondy, archivní fondy, mapové sbírky, digitální služby, mapové portály, muzejní sbírky, neviditelné prameny a stálé expozice. Rozlišení vyplývá z typologie uložených corcontic.

Sledované časové řezy

Mapa zobrazuje pouze současnou časovou vrstvu. Zařazování jiných časových vrstev, např. podle doby, o které prameny pojednávají, by bylo formalismem, neboť drtivá většina institucí bude obsahovat corcontica k celému 20. století (byť pro jeho jednotlivé části samozřejmě v různých množstvích).

Popis fondů a sbírek

Charakter institucí, popis fondů a sbírek a jejich hodnocení je popsáno v anotaci, která je dostupná z mapy a je uložena v databázi Prameny Krkonoš. Anotace se zaměřuje na relevantní části fondů, významné sbírky a dostupné digitální služby. Hodnotí jejich význam pro studium historie Krkonoš ve 20. století a upozorňuje na mimořádné či skryté informační zdroje, případně uvádí omezení jejich využívání. Anotace obsahují expertní, strukturované hodnocení podpořené rešeršemi ve fondech a sbírkách vybraných institucí, na jehož základě jsou stanoveny výše uvedené filtry.

Limity a problematické oblasti výzkumu v institucích zařazených do mapy

Výzkum v institucích evidovaných mapou *Relevantní sbírky corcontic v Evropě* má především následující limity a problematické oblasti:

1. Instituce jsou různého charakteru, z čehož vyplývá odlišná právní úprava, kterou se řídí, a která může mít vliv na přístupnost corcontic a badatelský/návštěvní řád. Typickým potenciálně problematickým příkladem jsou soukromé sbírky, u kterých záleží pouze na jejich majiteli, zda a za jakých podmínek badatelům studium umožní.
2. Soukromí sběratelé nemají nařizeny standardy uchovávání sbírek, potenciálně tedy hrozí jejich poškození. Krom toho čelí potenciální hrozbě zániku v případě, že o ně jejich majitel (či jeho pozůstalí) ztratí zájem.
3. Nezpracované a částečně zpracované fondy/sbírky mohou být hůře dostupné, např. v archivech náleží toho rozhodnutí standardně správci fondu.
4. Rozsah fondů nevypovídá nutně o jejich relevanci. Stejně tak význam corcontic vychází z posouzení projektového týmu při zpracovávání výstupů projektu. Individuální badatel s odlišnými cíli může mít tuto kategorizace postavenou odlišně. Dotyčné kategorie jsou tedy pouze pomocné a orientační.

Použité informační zdroje:

Databáze Prameny Krkonoš, která je dalším výsledkem projektu č. DG20P02OVV010 „Prameny Krkonoš. Vývoj systému evidence, zpracování a prezentace pramenů k historii a kultuře Krkonoš a jeho využití ve výzkumu a edukaci“, a která obsahuje mj. popisy fondů a sbírek institucí uchovávajících corcontica a uvádí konkrétní informační zdroje v institucích uložených. Zařazení těchto institucí do databáze vyplývá z projektového výzkumu.